



# Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman ohjausryhmän kokouspöytäkirja

Aika 9.9.2021 klo 11.00–13.00

Paikka Microsoft Teams

Läsnä Jääskeläinen Atte, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)  
Heikkinen Erja, opetus- ja kulttuuriministeriö  
Hämäläinen Keijo, Jyväskylän yliopisto  
Koski Jouni, Laurea-ammattikorkeakoulu  
Kykkänen Jani, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry  
Lehto Petra, työ- ja elinkeinoministeriö  
Mannila Heikki, Suomen Akatemia  
Niemelä Ilkka, Aalto-yliopisto  
Nieminen Sanna, valtiovarainministeriö  
Sippola Anniina, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry  
Syväjärvi Antti, Lapin yliopisto  
Vidgrén Mervi, Savonia-ammattikorkeakoulu  
Vuorinen Birgitta, opetus- ja kulttuuriministeriö  
Kettunen Pauli, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri)

Poissa Mielityinen Ida, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Asiantuntijat Innola Maija, opetus- ja kulttuuriministeriö  
Karhu Jorma, opetus- ja kulttuuriministeriö  
Palonen Maarit, opetus- ja kulttuuriministeriö

## 1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 11.01.

## 2 Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman tausta ja tavoitteet

Puheenjohtaja totesi, että budjettiriihen ollessa kesken ei ole vielä aivan selvää, mitä uusia tavoitteita hallitus mahdollisesti asettaa työllisyyden kasvattamiseksi ja osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi. Näillä päätöksillä voi olla vaikutuksia nyt käynnistettävään valmistelutyöhön. Puheenjohtaja esitteli korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman taustan ja tavoitteet (ks. liite 1). Toimeksiantona on sopia vaadittavien toimenpiteiden tarkemmasta toteutuksesta korkeakoulujen kanssa, sidosryhmiä kuullen, vuoden 2021 loppuun mennessä. Puheenjohtaja korosti, että on voitava erotella toimet, jotka ovat toteutettavissa tällä hallituskaudella sekä toimet, jotka suunnataan pidemmälle aikavälille. Lisäksi on



tärkeää, että ohjausryhmä keskittyy tavoitteeseensa: on löydettävä ja sovittava toimenpiteistä, jotka lisäävät osaavan työvoiman tarjontaa merkittävästi vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi on arvioitava esitettävien toimenpiteiden vaikutuksia ja kustannuksia sekä identifioitava mahdolliset rahoituslähteet.

Valmisteluryhmien on saatava ehdotuksensa valmiiksi ennen ohjausryhmän 13.12. kokousta ja niiden toimikaudet päättyvät vuoden 2021 loppuun; kestävän kasvun ohjelman toimeenpano alkaa vuonna 2022. Ohjausryhmä jatkaa toimintaansa myös vuodenvaihteen jälkeen, mutta vuoden 2022 toimintasuunnitelma on vielä avoin.

#### 4 Katsaus nykytilanteeseen

Puheenjohtaja esitteli katsauksen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen nykytilanteeseen ja viime vuosien kehitykseen (ks. liite 1).

Käytiin keskustelu nykytilanteesta, jossa nostettiin esille seuraavia asioita:

Jatkuvan oppimisen tavoitteiden pohtiminen ja esillä pitäminen tutkintojen määrän kasvattamisen tavoitteen rinnalla on tärkeää – on pohdittava ovatko tavoitteena vain tutkinnot vai osaamistason nostaminen myös muilla keinoin. Yliopistojen on vaikea samanaikaisesti ottaa sisään enemmän opiskelijoita sekä tukea heitä valmistumaan nopeammin. Keskustelussa nousi esiin se, että korkeakoulutettujen määrän kasvattamisen ohella tärkeää on myös koulutuksen laatu, joka on puolestaan merkittävä tekijä myös kansainvälisten opiskelijoiden hankkimisessa Suomeen. Aloituspaiikkojen lisääminen on kokemusten mukaan myös suuri haaste alan tutkimukselle, koska koulutus perustuu tutkimukseen. Opintoja ennen tehty työjakso tai opintojen ohessa tapahtuva työnteko voivat olla myös hyvä asia, sillä ne voivat lisätä oppimismotivaatiota.

Digivisio 2030 -hankkeella ja korkeakoulujen yhteistyön lisäämisellä todettiin olevan suuri merkitys kestävän kasvun ohjelman kannalta. Tärkeää on myös ottaa huomioon julkisen rahoituksen niukkuus, ja suunnata toimet niin, että mahdollisimman moni kansalainen voi nostaa osaamistasoaan. Puheenjohtaja totesi erityisesti viimeisen huomion liittyvän siihen, millainen jatkuvan oppimisen järjestelmä rakennetaan, ja millaisia joustavia opintoja tarjotaan työikäisille ja erityisesti jo tutkinnon suorittaneille työikäisille.

Puheenjohtaja viittasi eri tahojen esille nostamaan ajatukseen siitä, että yliopistojen kandidaattitutkinto voisi olla riittävä työelämään siirtymiseen, ja maisteritutkintoja voisi enenevästi suorittaa työn ohella tai työelämäjakson jälkeen, ja totesi tämän lähestymistavan analysoinnin olevan yksi tämän työn mahdollisista aiheista.

Keskustelussa nousi esiin myös suomalaisen tohtorikoulutuksen vaativuus, ja se että tohtoriksi valmistutaan myöhään ja että tohtorit siirtyvät verrattain vähän yliopistosektorin ulkopuolelle työelämään.

Puheenjohtaja korosti myös, että ryhmä on selvästi yksimielinen siitä, että työn ja etsittävien tulevien toimenpiteiden on syytä keskittyä toimiin, jotka ovat vaikutukseltaan merkittäviä.



## 5 Ohjausryhmän odotukset ja ohjeistus valmisteluryhmille

Käytiin keskustelu ohjausryhmän odotuksista valmisteluryhmiä kohtaan. Toimeksiannot ks. liite 2.

Keskustelussa koulutusvastuista korostettiin tarvetta edelleen ohjata korkeakouluja keskittymään vahvuusalueilleen ja kehittämään työnjakoa, eikä koulutusvastuusäätelyn kokonaan purkamista useissa puheenvuoroissa nähty tarpeelliseksi.

Puheenjohtaja tiivisti, että keskeisenä ohjeena valmisteluryhmille on identifioida ja suunnitella toimenpiteet, joilla saadaan aikaan merkittävä lisäys osaavan työvoiman tarjontaan. Tarvittaessa ohjausryhmä ja valmisteluryhmät voivat konsultoida Analyysi ja vaikutukset -ryhmää ja pyytää sitä arvioimaan vaikutuksia tai toimenpiteiden kustannuksia.

## 6 Seuraavat kokoukset

8.10.2021 klo 11–13. Kokouksessa käsitellään valmisteluryhmien alustavat priorisoinnit.

1.11.2021 klo 12–14. Kokouksessa käsitellään valmisteluryhmien ensimmäisiä tuloksia.

25.11.2021 klo 13–15. Kokouksessa käsitellään valmisteluryhmien alustavat ehdotukset.

30.11.–1.12.2021. Korkeakoulujen ja tiedelaitosten johdon seminaari; korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelmasta on tarkoitus käydä keskustelua.

13.12.2021 klo 10–12. Kokouksessa käsitellään valmisteluryhmien lopulliset ehdotukset.

## 7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.02.

### Liitteet

Liite 1: Ohjausryhmä 090921 kokous diaesitys

Liite 2: Ohjausryhmän toimeksiannot valmisteluryhmille